

Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet

Rektor vid Uppsala universitet har fastställt följande riktlinjer för utbildning på forskarnivå.

Riktlinjerna utgör universitetets preciseringar av högskoleförordningen (1993:100). Riktlinjerna grundar sig också på *Antagningsordning och föreskrifter avseende betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet* (UFV 2012/2057).¹

Riktlinjerna beskriver de villkor som gäller vid planering och genomförande av utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet.

Riktlinjerna gäller från och med 2020-09-01. Riktlinjerna gäller även för den som påbörjat forskarutbildning tidigare än 2020-09-01, undantaget om de skulle medföra försämrade villkor för forskarstuderande.

1. Mål och förutsättningar för utbildning på forskarnivå

Utbildning på forskarnivå är den högsta nivån inom det offentliga utbildningsväsendet. Vid Uppsala universitet kan två examina med olika längd avläggas på forskarnivå: doktorsexamen och licentiatexamen. För doktorsexamen ska nettostudietiden vara högst 48 månader och för licentiatexamen högst 24 månader.

Utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet utgår från mål på nationell- och lokal nivå. Målen för utbildning på forskarnivå anges i högskoleförordningens examensordning (bilaga 2). Utbildningen på forskarnivå ska vara upplagd så att examensordningens samtliga mål tydligt examineras. Det gäller såväl kunskap och förståelse som färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.

¹ I samband med hänvisningar förkortas i detta dokument högskoleförordningen (1993:100) HF och *Antagningsordning och föreskrifter avseende betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet* (UFV 2012/2057) AFUU.

I *Mål och strategier för Uppsala universitet* (UFV 2018:641) anges att:

Utbildningen på forskarnivå ska ha volym och bredd, och samtliga doktorander ska ingå i eller ha tillgång till en stimulerande forskarutbildningsmiljö.

Målen för utbildning på forskarnivå preciseras vidare i forskarutbildningsämnets allmänna studieplan.

2. Ansvar för utbildning på forskarnivå

Ansvar för utbildning på forskarnivå vilar i enlighet med 2 kap. 2-3 §§ HF ytterst på konsistoriet och rektor.

I enlighet med Uppsala universitets arbetsordning har ansvar delegerats till områdesnämnd/fakultetsnämnd inom respektive vetenskapsområde.

Av arbetsordningen följer att områdesnämnd/fakultetsnämnd har det övergripande ansvaret och avgör hur forskarutbildningen organiseras inom respektive område eller fakultet. Det löpande ansvaret utövas av den institution där doktoranden är registrerad. Områdesnämnder, fakultetsnämnder, institutionsstyrelser och handledare ansvarar för att utbildningen på forskarnivå bedrivs med hög kvalitet och effektivitet samt att rättigheter och skyldigheter för alla berörda beaktas.

Områdesnämnds/fakultetsnämnds rätt till vidaredelegation av sina beslutsbefogenheter regleras i universitetets arbetsordning.

De ömsesidiga rättigheter och skyldigheter som föreligger mellan institution och doktorand anges i den individuella studieplanen.

Anvisningar om innehållet i allmän studieplan finns i avsnitt 4 nedan. Kompletterande regler om den individuella studieplanen återfinns i avsnitt 5.

3. Antagning till utbildning på forskarnivå

Regler om antagning till utbildning på forskarnivå finns i 7 kap. 34 – 41 §§ HF.

Konsistoriet har i *Antagningsordning och föreskrifter avseende betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet* fastställt lokala föreskrifter för antagning till forskarutbildningen (3§ AFUU).

Områdesnämnd/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå ansvarar för att antagningsprocessen sker med öppenhet och i konkurrens med undantag av de fall som anges i 7 kap. 37 § HF samt att det i antagningsprocessen säkerställs att finansiering kan garanteras för hela nettostudietiden och övriga resurser för hela utbildningstiden.

Det finns möjlighet att anta doktorander till senare del av utbildning på forskarnivå och därmed en kortare nettostudietid än 24 månader för licentiatexamen och 48 månader för doktorsexamen.

4. Allmän studieplan

Regler om allmän studieplan finns i högskoleförordningen:

6 kap. 26 § HF: För varje ämne som utbildning på forskarnivå anordnas i ska det finnas en allmän studieplan. Förordning (2010:1064).

6 kap. 27 § HF: I en allmän studieplan ska följande anges: det huvudsakliga innehållet i utbildningen, krav på särskild behörighet och övriga föreskrifter som behövs. Förordning (2010:1064).

Områdesnämnd/fakultetsnämnd beslutar vilka ämnen som utbildning på forskarnivå ska anordnas i. För varje sådant ämne ska det finnas en allmän studieplan som anger det huvudsakliga innehållet i utbildningen, krav på särskild behörighet och de övriga föreskrifter som behövs. Områdesnämnd/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå ska fastställa de allmänna studieplanerna. Av planen ska bland annat framgå vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid prövningen av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen, förhållandet mellan avhandlingsdel och kursdel, möjligheten att avlägga licentiatexamen samt vad som krävs för respektive examen.

5. Individuell studieplan

Högskoleförordningen anger följande angående den individuella studieplanen:

6 kap. 29 § HF: För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan. Planen ska innehålla högskolans och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. Planen ska beslutas efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare ändras av högskolan i den utsträckning som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. Förordning (2010:1064).

Vid Uppsala universitet ska den individuella studieplanen innehålla uppgift om

- a) avsedd examen (doktor, licentiat eller båda). För antagning till utbildning som avslutas med licentiatexamen krävs en särskild motivering,
- b) tidsplan för doktorandens utbildning. Planen bör innehålla en översiktlig plan för varje år och en beräknad tid för disputation. I planen ska planerade kurser anges. Utformningen är av särskild vikt så att planen väl beskriver det förväntade avhandlingsarbetet inklusive tidsatta och uppföljningsbara mål/delmål,
- c) finansieringsplan för hela nettostudietiden. När annan finansiering än anställning som doktorand finansierar projektet ska de särskilda överväganden som gjordes vid antagningen

- bifogas den individuella studieplanen liksom, i förekommande fall, avtal med finansiär,
- d) planerad undervisning, pedagogisk utbildning och/eller annat institutionsarbete,
 - e) handledningens organisation, där såväl omfattning som former bör anges samt vilka åtaganden de olika parterna har för att säkra en fungerande handledning,
 - f) om det finns andra särskilda villkor som gäller för studierna ska dessa anges.

Studieplanen ska godkännas av prefekt eller annan ansvarig efter samråd med handledare och doktorand. Den individuella studieplanen är ett aktivt dokument där både avvikelser och uppnådda etappmål fortlöpande dokumenteras. I studieplanen anges om målen inte nås samt orsaken till detta och en åtgärdsplan. Prefekt eller motsvarande ansvarar för att studieplanen ska följas upp minst en gång varje år och vid behov revideras enligt de rutiner som fastställts av områdesnämnd/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå. Om särskilda svårigheter kan förutses bör en tätare uppföljning samt alternativa tillvägagångssätt övervägas.

Doktorander som undervisar bör läsa högskolepedagogisk utbildning. Den kan antingen vara ett poängsatt moment i den individuella studieplanen eller ske inom ramen för doktorandens institutionstjänstgöring.

6. Studiefinansiering

Villkoren för studiefinansiering regleras dels i högskoleförordningen, dels i 3 och 4 §§ AFUU. I högskoleförordningen står att:

5 kap. 3 § HF: Bara den som antas eller redan har antagits till en utbildning på forskarnivå vid en högskola får anställas som doktorand. Förordning (2006:1053).

5 kap. 3 a § HF: En anställning som doktorand skall avse arbete på heltid. Om en doktorand begär det, får anställningen avse arbete på deltid, dock lägst 50 procent av heltid. Förordning (2002:139).

7 kap. 36 § HF: Till utbildning på forskarnivå får högskolan anta sökande som anställs som doktorand. Högskolan får även anta en sökande som har någon annan form av studiefinansiering om högskolan bedömer att

1. finansieringen kan säkras under hela utbildningen, och
2. den sökande kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom fyra år när det gäller licentiatexamen eller konstnärlig licentiatexamen och åtta år när det gäller doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen.

För sökande vars studiefinansiering består av stipendium anses finansieringen enligt första stycket 1 säkrad om nivån på stipendiet är likvärdig med den lönenivå för doktorander som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket efter avdrag för preliminär skatt enligt den skattetablell som motsvarar den genomsnittliga skattesatsen för kommuner och regioner och som årligen publiceras av Statistiska centralbyrån. Om sökanden ska vistas omväxlande i Sverige och i annat land, gäller kravet på nivån på stipendiet endast tiden då sökanden avser att vistas i Sverige. Förordning (2019:1014).

Områdesnämnd/fakultetsnämnd som tilldelats det övergripande ansvaret för utbildning på forskarnivå inom ett område har ett övergripande ansvar för doktoranden under hela utbildningstiden med avseende på att finansiering, handledning och andra resurser garanteras under hela nettostudietiden. Delegation av detta ansvar till annat organ måste vara uttrycklig och får inte ske till lägre nivå än institutionsnivå. Ytterligare lokala föreskrifter finns i 3 § AFUU.

I normalfallet ska en doktorand som är antagen anställas vid Uppsala universitet. Finansieringsnivån ska följa lönestegen för doktorander vid Uppsala universitet.

6.a Annan studiefinansiering

Detta avsnitt berör annan finansiering i allmänhet medan avsnitt 6 b berör preciseringar avseende studiefinansiering genom stipendier. Antagningen av doktorander med annan finansiering förutsätter noggrann prövning av att studiefinansieringen kan tryggas för hela nettostudietiden. Skyldigheten att tillhandahålla finansiering för doktoranden och skyldigheten att hålla andra resurser för projektets fullbordade tillgängliga under utbildningstiden ska regleras i avtal eller annan för finansiären bindande handling mellan finansiären och den institution där doktoranden ska vara verksam. I avtalet bör även garantier ges för att doktorandprojektet skyddas från finansiärens interna omprioriteringar samt att tid för att genomföra en utbildning på forskarnivå kan avsättas i den dagliga verksamheten. Rätten att besluta om antagning av doktorand med annan finansiering än anställning som doktorand vid Uppsala universitet får inte delegeras lägre än organ gemensamt för fakultet/vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå.

Finansieringsnivå för doktorander med annan finansiering

Finansieringsnivån ska följa lönestegen för doktorander. Områdesnämnd/fakultetsnämnd, eller vid delegation institutionen, ansvarar för att vid behov komplettera finansieringen upp till den angivna nivån. HR-avdelningen svarar för föreskrifter i de delar som rör det praktiska handhavandet av kompletterande finansiering, samt frågor som rör försäkringar, uppehållstillstånd och i förekommande fall arbetstillstånd.

För att avgöra om finansieringen är tillräcklig för det kommande året då finansieringen anges i annan valuta än svenska kronor, ska den valutakurs som gällde den 1 januari användas. Bedömningen ska göras en gång om året och hänsyn tas till eventuell beskattning av de utfallande beloppen.

Utebliven försörjning under utbildningstiden

Skulle försörjningen för en doktorand med annan finansiering falla bort under utbildningstiden ansvarar områdesnämnd/fakultetsnämnd, eller vid delegation institutionen, för att försörjningen tryggas för den återstående nettostudietiden.

Anställning av doktorand med annan finansiering

Om en doktorand som antagits med annan finansiering övergår till anställning som doktorand ska avräkning av studietid ske så att

nettostudietiden för respektive examen vidhålls. Finansiering ska endast under de omständigheter som anges i 5 kap. 7§ HF utgå under längre tid än nettostudietiden om 24 månader för licentiatexamen och 48 månader för doktorsexamen.

6.b Studiefinansiering av doktorander genom stipendier

Studiefinansiering av doktorander genom stipendier regleras i högskoleförordningen enligt följande:

5 kap. 4 § HF: En doktorand vars studiefinansiering består av stipendium ska efter ansökan anställas som doktorand senast när det enligt den individuella studieplanen återstår en utbildningstid som motsvarar tre års utbildning på forskarnivå på heltid som avses leda till doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen. Detta gäller dock inte om rektorn har beslutat att dra in doktorandens resurser enligt 6 kap. 30 §.

4 a § HF En doktorand vars studiefinansiering består av stipendium behöver inte anställas enligt 4 § om stipendiet lämnas inom ramen för

1. ett bistånds- och kapacitetsuppbyggnadsprogram där stipendier utgör vedertagen finansieringsform med skäligena stipendievillkor och den antagande högskolan har insyn i dessa villkor och hur stipendiet betalas ut, eller
2. ett av Europeiska unionen finansierat program eller andra samarbeten, där stipendier med skäligena stipendievillkor utgör en vedertagen finansieringsform och där krav på finansiering genom anställning blir ett hinder för den antagande högskolans medverkan.

Uppsala universitet definierar kapacitetsuppbyggande som de processer genom vilka individer, organisationer, och samhället i sin helhet lyfter fram, stärker, anpassar och upprätthåller kapacitet över tid.² Ett bistånds- och kapacitetsuppbyggnadsprogram ska syfta till kapacitetsuppbyggnad i ett land som vid tiden för doktorandens antagning ingår i DAC/OECD-listan.³

Vid Uppsala universitet är finansiering genom stipendier enligt 4 a § 1 tillåten om 1) stipendieorganisationen har sin hemvist i något av dessa länder eller 2) om stipendieorganisationen har som uttalat syfte att verka för kapacitetsuppbyggnad inom något av dessa länder.

Vilka av Europeiska unionen finansierade program och andra samarbeten som faller inom ramen för undantaget enligt 4 a § 2 avgörs inom respektive vetenskapsområde (i förekommande fall fakultet) och ska dokumenteras och kommuniceras på ett tydligt sätt.

Krav på avtal med stipendiegivaren

Antagning av doktorander som finansieras genom stipendier ska föregås av avtal mellan Uppsala universitet och stipendiegivaren, i vilket skäligena stipendievillkor garanteras. För detta måste universitetet ges insyn i villkoren för stipendierna samt förutsättningarna för dess utbetalning (se bilaga 1).

Avtalen ska tecknas på lämplig nivå. När det gäller samarbeten som inkluderar finansiering av doktorander inom fler än ett vetenskapsområde

² Baserad på OECD/DAC, The challenge of Capacity Development, 2006.

³ OECD-DAC listar de länder som är berättigade till bistånd (Official Development Assistance, ODA). Om ett land uppnår höginkomstsnivå tre år i rad är landet inte längre berättigat till bistånd.

ska det finnas universitetövergripande avtal.

Avtalen ska dokumenteras och samordnas på universitetövergripande nivå enligt fastställda rutiner så att de blir lätt tillgängliga för uppföljningar.

6.c Utbildningssamarbete som leder till gemensam examen

Enligt 6 kap. 11 a § HF ska utbildningssamarbete som leder till en gemensam examen grundas på en skriftlig överenskommelse, vilken ska reglera ansvarsfördelningen. Enligt *Rutin vid inrättande av gemensam utbildning på forskarnivå* (UFV 2018/681) ska det i avtalet framgå vilka försörjningsformer som tillämpas. Villkoren för försörjning ska följa de riktlinjer som i övrigt gäller för annan finansiering.

6.d Informationskrav vid annan finansiering

För annan finansiering inklusive finansiering genom stipendier ska Uppsala universitet tillgängliggöra information till presumtiva doktorander om skillnaderna i villkor jämfört med en doktorandanställning.

7. Förlängning av studiefinansiering

I högskoleförordningen anges att den sammanlagda anställningstiden som doktorand inte får vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under fyra år om det inte finns särskilda skäl:

5 kap. 7 § HF: Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. Förordning (2009:933).

I de fall särskilda skäl i högskoleförordningens mening föreligger kan förlängning av anställning som doktorand medges. Andra typer av ledigheter än de som regleras i högskoleförordningen ska endast i undantagsfall tillåtas. Vid längre planerade ledigheter, exempelvis föräldraledighet, ska doktorandens möjlighet att upprätthålla aktivitet i avhandlingsprojektet underlättas. Rekommendationerna i Uppsala universitets föräldrapolicy gäller oavsett vilken finansiering doktoranden har.

Riktlinjer för förlängning av studietid för doktorander med förtroendeuppdrag har fastställts i särskilt beslut 2014-02-04 (UFV 2014/72). Dessa gäller oavsett finansieringsform.

8.Handledning

Handledning i utbildning på forskarnivå regleras i högskoleförordningen och i *Antagningsordning och föreskrifter avseende betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet*.

6 kap. 28 § HF: För varje doktorand ska det utses minst två handledare. En av dem skall utses till huvudhandledare. Doktoranden har rätt till handledning under utbildningen så länge inte rektor med stöd av 30 § beslutar något annat.

En doktorand som begär det ska få byta handledare. Förordning (2010:1064).

Minst en av handledarna ska vara docentkompetent och minst en av handledarna ska vara anställd vid eller adjungerad till Uppsala universitet (1§ AFUU).

I samband med att handledare utses ska frågan om jäv beaktas. I den individuella studieplanen ska handledningens omfattning, former och disposition i tiden kontinuerligt uppdateras i samråd mellan handledare och doktorand.

Huvudhandledare ska senast under sitt första år som handledare genomgå handledarutbildning och detsamma rekommenderas för biträdande handledare.

Den forskarstuderande ska genom handledning och andra utbildningsinslag rörande forskningsetik, särskilt med avseende på god forskningssed och etikprövning, utveckla sin förmåga att ta ansvar för att god forskningssed följs i forskningen. Forskning ska utföras med erforderliga etiska tillstånd (SFS 2003:460). I uppdraget som handledare ingår forskningshuvudmannens övergripande ansvar för att forskningen utförs i enlighet med god forskningssed (SFS 2019:504, § 5). Områdesnämnd/fakultetsnämnd ansvarar för att utbildning om god forskningssed enligt ovan ingår i forskarutbildningen. I samband med den årliga kvalitetsdialogen följer rektor i särskild ordning upp hur utbildning om god forskningssed säkerställs i utbildning på forskarnivå.

9. Publicering av avhandling

Doktorsavhandlingen ska under minst tre veckor före disputationen finnas tillgänglig på universitetsbiblioteket i det antal exemplar som behövs för att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen före disputationen. Perioden 15 juni till och med 15 augusti får inte räknas in i tillgänglighetstiden. Förkortad tillgänglighetstid för den fullständiga tryckta doktorsavhandlingen och den digitala versionen av spikblad och ramberättelse får medges av dekanus eller organ ovanför institutionsnivå endast om det finns synnerliga skäl.

För licentiatuppsats gäller motsvarande tillgänglighetstid inför licentiatseminarium som för doktorsavhandling. Då antagning skett med licentiatexamen som slutmål ska digital publicering av spikblad ske.

Enligt beslut 2002-05-14 (UFV 2002/779), ska alla spikblad samt ramberättelsen för sammanläggningsavhandlingar publiceras digitalt i universitetets avhandlingsdatabas. Information om den digitala versionen av spikblad och ramberättelse bör spridas inom och utom landet.

Publicering av avhandling liksom tryckning och distribution av densamma ska ske på sådant sätt att nettostudietiden kan upprätthållas. Den fördröjning av publicering som kan bli aktuell i frågor om patent får inte leda till att det blir omöjligt att upprätthålla normal nettostudietid.

10. Examination och tillgodoräknande

Examination sker enligt det sätt som framgår av högskoleförordningen.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå ska vid behov utfärda kompletterande bestämmelser om examination. Övriga bestämmelser ska framgå av den för forskarutbildningsämnet gällande allmänna studieplanen. Examinering som ingår i utbildning på forskarnivå ska enligt universitetets föreskrifter bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

Tillgodoräknande av kurser kan vara aktuellt vid antagningstillfället, men kan även bli det senare under utbildningen. Möjligheten att tillgodoräkna kurser får inte utgöra en fördel vid meritvärdering i anslutning till antagning. En ansökan om tillgodoräknande görs på doktorandens initiativ. Bedömning av tillgodoräknandets omfattning ska ske kurs för kurs. Att schablonmässigt tillgodoräkna flera kurser exempelvis i form av andra året på program på avancerad nivå, ett så kallat blocktillgodoräknande, är inte tillåtet. För att säkerställa progressionen i utbildningen ska också en bedömning göras av antalet poäng som får tillgodoräknas i relation till kursens ursprungliga omfattning. Ett tillgodoräknande får inte kopplas till krav på förkortad utbildningstid. Kravet på säkerställd finansiering under hela nettostudietiden kvarstår ograverat. Beslut om tillgodoräknande fattas i den ordning som områdesnämnd/fakultetsnämnd beslutar.

Vid antagning till senare del görs ett tillgodoräknande av tidigare utbildning.

11. Disputation och licentiatseminarium

Regler för doktorsdisputationen finns i högskoleförordningen och kompletteras av *Antagningsordning och föreskrifter avseende betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet*. I högskoleförordningen står följande:

6 kap. 33§ HF: Av examensbeskrivningen för doktorsexamen och konstnärlig doktorsexamen framgår att det för dessa examina krävs bland annat en godkänd doktorsavhandling.

Doktorsavhandlingen ska ha försvarats muntligen vid en offentlig disputation. Vid disputationen ska det finnas en opponent. Förordning (2010:1064).

6 kap. 34§ HF: Vid betygsättning av doktorsavhandling ska minst en person delta som inte är verksam vid den högskola där doktoranden examineras. Förordning (2010:1064).

6 kap. 35§ HF: Högskolan får meddela föreskrifter om det betygssystem som ska användas och om disputationen och betygsättningen i övrigt. Förordning (2010:1064).

Rektor har beslutat att delegera rätten att besluta om tid och plats för disputation till ordförande i områdesnämnd/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå. Tillkännagivandet av detta beslut ska ske minst tre veckor före disputation. Disputation och licentiatseminarium får äga rum under terminstid samt under sommaruppehållet med undantag för perioden 15 juni t.o.m. 15 augusti.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller

ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå beslutar om vem som utser betygsnämnd, opponent samt ordförande för en disputation.

Betygsnämnden beslutar om betyg för en doktorsavhandling och ska utses särskilt för varje enskild avhandling. Betygsnämnden ska bestå av tre eller fem ledamöter och flertalet ska hämtas utanför den institution doktoranden tillhör. I de fall nämnden består av tre ledamöter bör en reserv utses. Ledamöterna i betygsnämnden ska representera olika kön. Den som har varit handledare för doktoranden får inte ingå i nämnden. Nämnden ska utse ordförande inom sig. Opponenten har rätt att vara närvarande under sammanträdet med betygsnämnden och delta i överläggningarna men ska inte närvara vid besluten. Detsamma gäller handledarna. Betygsnämnden är beslutsför då alla ledamöter är närvarande. Som nämndens beslut ska den mening gälla som de flesta enar sig om. Nämnden ska avgöra om beslutet ska motiveras och om reservation ska redovisas.

Områdesnämnd, fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå beslutar om formerna för licentiatseminarium inom respektive område.

12. Indragning av resurser för doktorand i utbildning på forskarnivå

Indragning av resurser för doktorand i utbildning på forskarnivå regleras i högskoleförordningen.

6 kap. 30 § HF: Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, ska rektor besluta att doktoranden inte längre ska ha rätt till handledning och andra resurser för utbildningen. Innan ett sådant beslut fattas ska doktoranden och hans eller hennes handledare ges möjlighet att yttra sig. Prövningen ska göras på grundval av deras redogörelser och annan utredning som är tillgänglig. Vid bedömningen ska det vägas in om högskolan har fullgjort sina egna åtaganden enligt den individuella studieplanen. Beslutet ska vara skriftligt och motiverat. Resurserna får inte dras in för tid då doktoranden är anställd som doktorand eller får utbildningsbidrag för doktorander. Förordning (2010:1064).

Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen ska rätten till handledning och andra resurser för utbildningen på forskarnivå dras in.

Indragning av resurser kräver noggrann prövning och ska ske inom ramen för en transparent beslutsprocess vars form beslutas av ansvarig områdesnämnd/fakultetsnämnd.

Skälen för och emot att dra in resurser ska tydligt framgå och ärendet måste behandlas med respekt och vederbörlig hänsyn till den forskarstuderandes integritet.

I det fall en sådan prövning visar att doktoranden i väsentlig utsträckning åsidosatt sina åtaganden enligt studieplanen ska områdes/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå vidta åtgärder och i förekommande fall anhålla om att rektor drar in resurserna.

Beslut om indragning av resurser fattas av rektor efter beredning av ärendet i områdesnämnd/fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller vetenskapsområde med övergripande ansvar för utbildning på forskarnivå.

6 kap. 31 § HF: Om resurserna för utbildningen har dragits in enligt 30 §, kan doktoranden efter ansökan hos rektor få tillbaka sin rätt till handledning och andra resurser. Doktoranden måste då, genom att visa upp ett tillkommande studieresultat av beaktansvärd kvalitet och omfattning eller på något annat sätt, göra sannolikt att han eller hon kan fullgöra sina återstående åtaganden enligt den individuella studieplanen.

I det fall en doktorand har ansökt hos rektor om att få tillbaka sin rätt till handledning och andra resurser bereds ärendet av prefekt/motsvarande som överlämnar ansökan till områdesnämnd, fakultetsnämnd eller organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå tillsammans med eget yttrande inför beslut av rektor.

Det förhållandet att en doktorand har fråntagits rätten till resurser är inte detsamma som en avregistrering. Doktoranden kan studera vidare men då helt på egen hand och kan alltjämt lägga fram en avhandling för disputation.

Beslut om att dra in resurser för en doktorand enligt 6 kap. 30 § och beslut att en doktorand inte skall få tillbaka resurserna enligt 6 kap. 31 § får enligt 12 kap. 2 §, punkt 6, HF överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

13. Studieavbrott och avregistrering av doktorand

Avregistrering av en doktorand görs på dennes egen begäran och avser den situation då doktorandens utbildning på forskarnivå avbryts. Den som önskar återuppta utbildningen måste göra en ny ansökan om antagning.

14. Ansökan om examen

Efter avslutad utbildning på forskarnivå erhåller den forskarstuderande examen efter ansökan hos studentavdelningen.

Bilaga 1.

Checklista för avtal om stipendiefinansiering

I avtalet ska följande punkter beaktas:

- Stipendiets tidsomfattning och totala belopp.
- Eventuella krav på total bruttotid för studierna.
- Hur stipendiet utbetalas, exempelvis på vilket sätt och med vilken frekvens, särskilt för att undvika beskattning av stipendiet.
- Andra förmåner som kan medfölja stipendiet, exempelvis ersättning för resor eller andra kostnader och försäkringar.
- Åtaganden/förpliktelser för doktoranden som exempelvis återrapporering eller återvändarkrav.
- Omständigheter som kan medföra återbetalningsskyldighet av hela eller delar av stipendiet. Krav på återvändande avseende utländska doktorander får inte vara förbundet med begäran om återbetalning.
- Att universitetet inte ansvarar för doktorandernas förpliktelser i form av exempelvis återrapporering- och återvändandekrav eller återbetalningsskyldighet av stipendiet.
- Att universitetet inte är förpliktat att anta doktorander vid beviljande av stipendiet.
- Att den blivande doktoranden måste uppfylla allmän och särskild behörighet för att antas.
- Att doktoranden efter att ha antagits ska följa allmän och individuell studieplan.
- Förpliktelser som åvilar universitetet, exempelvis i form av rapporteringskrav om doktorandens framsteg.
- Om stipendiegivaren tillåter förlängd bruttostudietid på grund av undervisning eller annan institutionstjänstgöring (vilket kan förutsätta att universitetet finansierar kostnaden detta medför).
- Om avtalet är av generell karaktär och gäller över längre period kan kompletterande uppgifter om stipendiebeloppet anges i annan av stipendiegivaren bindande handling. Det bör framgå att universitetet vid behov tilläggsfinansierar doktoranden för att den totala nettoinkomsten ska vara i nivå med lönestegen.
- Om doktoranden under längre eller kortare period har rätt att behålla stipendiet efter frånvaro, exempelvis på grund av sjukdom, tjänstledighet, föräldraledighet eller prolongation.
- Avtalet ska säkerställa att frånvaro på grund av sjukdom, föräldraledighet eller andra faktorer, undantaget att doktoranden väsentligt åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, inte ska föranleda krav på återbetalning för genomförd studietid.
- Avtalet bör inkludera en beskrivning av antagningsprocessen.